

Strategický plán města Orlová pro práci s mládeží na období 2022 – 2027

I. Návrhová a implementační část

Tvorbu dokumentu realizoval tým ve složení Zuzana Lerchová, Agáta Meslová, Kristýna Thielová, Jana Šertlerová, Miroslava Šromková, Dagmar Šurečková, za asistence externího mentora Petra Pospíšila.

Aktivita navazovala na projekt ERASMUS+ a projekt EuropeGoesLocal.

Obsah

1. Úvod	4
2. Strategická vize města Orlová	5
3. Vize města pro mládež do roku 2027	5
4. Problémové oblasti podle mladých lidí	5
Nízký zájem mladých lidí o zapojení se do života ve městě	6
4.1.1 Popis problému	6
4.1.2 Analýza problému	6
4.1.3 Strom cílů	7
Negativní povědomí o městě a jeho nízká atraktivita	7
4.2.1 Popis problému	7
4.2.2 Analýza problému	8
4.2.3 Strom cílů	9
Nedostatek společných prostor pro setkávání mladých lidí	9
4.3.1 Popis problému	9
4.3.2 Analýza problému	9
4.3.3 Strom cílů	10
Subjektivní pocit nebezpečí, vandalismus	10
4.4.1 Popis problému	10
4.4.2 Analýza problému	10
4.4.3 Strom cílů	11
5. Monitoring a hodnocení	12

1. Úvod

Strategický plán města Orlové v práci s mládeží (dále jen „Strategie“) si klade za cíl zajistit takové podmínky pro život mladých lidí ve městě, které přispějí k jejich lepšímu vztahu k regionu, ve kterém žijí, a budou motivací k rozhodnutí o setrvání ve městě i v dospělosti. Do jeho přípravy byli zapojeni mladí lidé, pracovníci s mládeží a zástupci místní samosprávy. Obyvatelé města měli možnost vyjádřit svůj názor a připomínky v rámci elektronického průzkumu vyplněním dotazníku. Souběžně probíhala setkání s vedoucími pracovníky s mládeží a zástupci samosprávy. V Orlové tým složený ze zástupců Dětského parlamentu pod metodickým vedením mentora projektu, jehož úlohou byla organizace dotazníků a rozhovorů a sumarizace výstupů včetně návrhů Strategie.

To, jaká bude mládež ve městě a jaká bude práce s mládeží, závisí na lidech, kteří žijí ve městě a na podmínkách, které jim budou vytvořeny.

Potřeba systematické práce s mládeží se v současné době stává jedním z hlavních témat. Zodpovědnost za řešení problematiky životních podmínek mladé generace je v rukou samosprávy, která by měla mít zájem mladým lidem naslouchat, vést s nimi permanentní dialog, získávat od nich informace a podporovat jejich aktivity. Tento záměr můžeme dosáhnout plněním cílů, které stanoví tato Strategie, hlavně vytyčením směrů a možností vedení dialogu s mladými lidmi tak, aby se tento způsob stal přirozenou součástí práce zastupitelstva a úřadu města, přičemž názor mladých bude akceptovaný jako názor partnera. Cílem předkládaného materiálu je popsat současný stav (východiska) života mladých lidí v Orlové v duchu moderních principů evropské demokratické politiky mládeže a poukázat na problémové oblasti účasti mladých lidí na společenském a politickém životě a trávení volného času v duchu zdravého životního stylu.

V návrhové a implementační části Strategie je popsáno, čeho a jakým způsobem má být v období od roku 2022 do roku 2027 dosaženo. Jedná se o reakci na zjištění vzešlá z analytické části Strategie (Analýza potřeb) – tedy především SWOT analýzu, ve které jsou uvedena i zjištění identifikovaná v rámci řízených rozhovorů a dotazníkového šetření.

Strategie je tvořena dvěma částmi: analytická část a návrhová část. V analytické části je popsán a analyzován stávající stav města a jsou v ní uvedena východiska pro návrhovou a implementační část. V návrhové a implementační části jsou identifikovány programové cíle a strategická opatření, která by měla přispět ke zkvalitnění života mladých ve městě.

Tato Strategie si klade za cíl aktivní zapojení samosprávy města ve spolupráci s Dětským parlamentem, neziskovými organizacemi a neformálními skupinami mládeže k vytváření podmínek pro život mladých lidí ve městě. Ke splnění tohoto cíle je potřeba jak materiální zajištění a finanční podpora, tak odpovědný přístup. Cesta, která vede k tomuto cíli, je ve Strategii zpracována.

2. Strategická vize města Orlová

Vize města, která byla definována Strategickým plánem rozvojem města Orlová, je vyjádřena sloganem „Orlová, město pro Tebe“. Požadovaný budoucí stav města je dle této vize definován takto:

Orlová, jako město:

- dopravně dostupné;
- čistého ovzduší a veřejné zeleně;
- k životu pro všechny generace;
- rekreačního a výkonnostního sportu;
- kulturního a volnočasového vyžití pro všechny;
- atraktivní a příjemné k životu, které svými kvalitami přitahuje vzdělané a odborně zdatné občany;
- na jehož minulost jsou občané hrdí, s jehož současnou podobou se identifikují a na jehož budoucnosti se chtějí aktivně podílet;
- bezpečné pro život.

3. Vize města pro mládež do roku 2027

Vize vyjadřuje ideální stav, který chceme dosáhnout. Stanovili jsme lhůtu pro dosažení požadovaného stavu od roku 2022 do roku 2027.

Mladí lidé v Orlové v roce 2027:

- jsou podnikaví, kreativní, zapojují se do akcí ve městě;
- projevují zájem o mezigenerační soužití;
- mají seskupení zájmových skupin působících v obci, které hájí své zájmy před vedením města;
- mají k dispozici prostory pro své aktivity;
- aktivně se účastní aktivit v obci zaměřených na mladé lidi.

Práce s mládeží ve městě v roce 2027:

- funguje efektivní spolupráce mezi mládeží a samosprávou;
- spolupráce je systematická a plánovaná s fungující informovaností.

4. Problémové oblasti podle mladých lidí

Na základě analýzy potřeb mladých lidí byla zjištěna témata, která považují za problematická. Lze je rozdělit do několika oblastí:

1. Nízký zájem mladých lidí o zapojení se do života ve městě
2. Negativní povědomí o městě a jeho nízká atraktivita
3. Nedostatek společných prostor pro setkávání mladých lidí
4. Subjektivní pocit nebezpečí, vandalismus

Nízký zájem mladých lidí o zapojení se do života ve městě

4.1.1 Popis problému

Na základě zpracování analýzy potřeb, jejíž jádro představovalo dotazníkové šetření mezi mladými lidmi v Orlové, lze říci, že celkově je nabídka pravidelných aktivit i jednorázových akcí pro mladé lidi v Orlové relativně široká. Za dostačující ji považují necelé tři pětiny respondentů. V Orlové se koná každý rok celá řada akcí (např. Dny města Orlová či Den dětí), které jsou vnímány pozitivně.

Navzdory tomu se ovšem v Orlové najde výrazná část mladých lidí, která má problém ze stávající nabídky si vybrat. Bylo zjištěno, že byť je nabídka akcí a aktivit široká, ne vždy odpovídá současným očekáváním mladých lidí. Další dílčí problém představuje určitá fragmentace akcí konaných v Orlové. Byť je organizací pracujících s mládeží v Orlové velké množství, často mezi sebou navzájem i se samosprávou nekomunikují v takové míře, která by umožnila efektivnější spolupráci těchto organizací, jejich vzájemné podporování (například v oblasti propagace) či alespoň takovou koordinaci, aby nedocházelo k termínovým kolizím pořádaných akcí. Tento problém by pomohl vyřešit koordináční článek představovaný koordinátorem práce s mládeží.

V neposlední řadě je třeba mít na paměti, že jak ukázal průzkum, mladí lidé preferují způsob informování o připravovaných akcích formou moderních sociálních sítí, z nichž největší oblibě se těší Instagram. Pracovníci organizací zaměřených na mládež si toto musí uvědomit a přizpůsobit tomu svůj způsob propagace svých aktivit.

4.1.2 Analýza problému

Příčiny	Problém	Následky
Chybějící analýza aktuálních zájmů a potřeb mladé generace	Nabídka akcí/aktivit pro mladé lidi často nekoresponduje s poptávkou. Vznik komunikačního kanálu mezi městem a mladými lidmi - registrace nápadů a zapojení se do řešení problémů města.	Nedostatečné zapojování mladých lidí do života ve městě
Ve městě není zodpovědná osoba na koordinaci informací/aktivit - Chybí osoba, která by koordinovala akce ve spolupráci s organizacemi a vedením města	Nedostatečná koordinovanost aktivit pro mladé	Nezájem mladých o život ve městě.
Způsoby komunikace o akcích/aktivitách neodpovídají představám mladých lidí	Mladí lidé nejsou o akcích/aktivitách vhodně informováni	Mladí lidé se o akcích/aktivitách nedozví, a proto se jich ani nezúčastní
Ve městě chybí komplexní kalendář aktivit a po celý rok.	Akce/aktivity jsou roztříštěny, organizace pracující s mládeží kalendář spolu nekoordinují	Akce/aktivity se konají mnohdy v nevhodných termínech (v nedostatečném časovém odstupu či se překrývají)

4.1.3 Strom cílů

Opatření	Priorita	Cíl	Strategický cíl
1.1. Zajistit pravidelné setkávání mladých lidí a představitelů města	Zvýšení zájmu mladých lidí o život ve městě a větší zapojování mladých do akcí a aktivit	Nabídka aktivit pro mladé lidi bude lépe odpovídat poptávce z jejich strany.	Přípravit generaci lídrů schopných převzít zodpovědnost za věci veřejné ve městě
1.2. Zajistit setkávání představitelů Dětského parlamentu se zástupci města		Aktivity pro mladé budou koordinovanější a nebude docházet k jejich termínové či jiné kolizi	
1.3. Vytvořit pozici koordinátora práce s mládeží		Nebude docházet k roztříštěnosti aktivit; organizace pracující s mládeží budou více spolupracovat s městem i mezi sebou navzájem	
1.4. Podpořit využívání informačních platforem, které lépe odpovídají představám a prioritám mladých lidí		Mladí lidé budou o akcích informováni způsobem, který pro ně bude vhodnější.	

Negativní povědomí o městě a jeho nízká atraktivita

4.2.1 Popis problému

Velkou výzvou, se kterou se Orlová musí vypořádat, je všeobecně negativní reputace města. Kromě slabé mediální prezentace negativní vnímání mezi mladými lidmi přizivuje skutečnost, že město trpí nedostatkem pracovních příležitostí, který podle dotazníkového šetření vnímá drtivá většina mladých lidí v Orlové. I z toho důvodu většina mladých lidí plánuje v budoucnu Orlovou opustit. Nepříliš rozvinutá je i podnikavost mladých lidí v Orlové a podmínky, které mají pro rozvoj svých podnikatelských nápadů. Velká část oslovených respondentů z řad mladých lidí není s negativní pověstí Orlové spokojena a chtěla by ji změnit. Tomu by podle nich mohla napomoci například rekonstrukce stávající či vznik nové infrastruktury, rozšiřující paletu příležitostí pro mladé lidi v Orlové.

Negativní povědomí o městě je komplexní problém pramenící z více příčin - a stejně komplexní a dlouhodobá musí být i snaha o jeho odstranění. Je potřeba zaměřit se na zlepšení možností pracovního uplatnění mladých lidí v Orlové i na posilování jejich podnikavosti, k čemuž je potřeba vytvořit jim adekvátní podmínky. I poté, co se povede tyto závažné příčiny eliminovat, je nutné pracovat na mediálním obrazu města, které musí být vnímáno jako dynamické, atraktivní místo pro život.

4.2.2 Analýza problému

Příčiny	Problém	Následky
Nedostatečná prezentace města v médiích i mezi lidmi; šíření zejména negativ o městě/ nedostatečná prezentace pozitiv.	Špatná reputace města, projevující se v negativním postoji lidí.	Odstěhování mladých lidí z města. Všeobecně špatné vnímání města Orlová občany z jiných měst
Nedostatek pracovních příležitostí.	Špatné vyhlídky na pracovní uplatnění a kvalitní životní (zejm. ekonomickou) úroveň	Nezájem mladých lidí o to zůstat ve městě a přestěhovat se za lepšími pracovními příležitostmi
Nízká podnikavost mladých lidí; absence podmínek pro podporu začínajících podnikatelů (město nevytváří dostatečně atraktivní podmínky pro podnikatele)	Málo podnikatelských subjektů a startupů	Nízký počet nově vznikajících pracovních míst, nízká inovativnost

4.2.3 Strom cílů

Opatření	Priorita	Cíl	Strategický cíl
2.1. Šíření pozitivních příběhů obsahujících sdělení o příležitostech pro mladé lidi v Orlové	Zlepšení povědomí o městě a jeho atraktivitu pro mladé lidi	Zlepšení mediální prezentace města Orlová a postoje mladých lidí k Orlové	Učinit z Orlové atraktivní město pro budoucnost mladých lidí a snížit počet mladých lidí odcházejících z města
2.2. Podpora podnikavosti mladých lidí a začínajících podnikatelů v Orlové		Posílení podnikavosti mladých lidí jejich propojením s organizacemi, které jsou schopny poskytnout jim podporu a metodické vedení. Nabídka brigád pro mladé organizovaných městem.	

Nedostatek společných prostor pro setkávání mladých lidí

4.3.1 Popis problému

Aby bylo možné zkvalitnit komunitní život mladých lidí, je k tomu zapotřebí existence vhodných míst, kde se mladí lidé mohou pravidelně setkávat, komunikovat mezi sebou, utvářet přátelské vazby či společně pracovat například na školních projektech. V Orlové je, podle názorů mladých respondentů, takových míst nedostatek. Jedná se například o kavárny, klubovny, coworkingové prostory či spolkový dům, které by byly k dispozici organizovaným i neformálním skupinám mladých lidí, kteří by v nich mohli trávit volný čas a rozvíjet komunitní život nastupujících generací.

4.3.2 Analýza problému

Příčiny	Problém	Následky
Nedostatečné poukazování na potřebu těchto prostor a nedostatečná iniciativa směrem k jejich vybudování	Absence prostor pro setkávání mladých lidí (př. kavárny v centru města, klubovny, coworkingové prostory)	Nedostatečný komunitní život mladých lidí

4.3.3 Strom cílů

Opatření	Priorita	Cíl	Strategický cíl
3.1. Napomoci vzniku kavárny, která by poskytla neformální veřejný prostor pro setkávání	Zajištění existence prostor pro setkávání mladých lidí	Vznik vhodných prostor, která toto neformální setkávání umožní	Učinit z Orlové příjemnější místo pro život umožňující přirozené a rozsáhlejší navazování profesních i přátelských kontaktů mezi lidmi i organizacemi
3.2. Podpořit organizaci, která se rozhodne v Orlové zřídit společný sdílený prostor, který by byl k dispozici spolkům a organizacím pracujícím s mládeží		Existence prostor, které by mohly využívat i organizace a spolky, které samy vhodnými/dostatečnými prostory nedisponují	

Subjektivní pocit nebezpečí, vandalismus

4.4.1 Popis problému

Mladí lidé často v dotazníku uváděli, že v některých místech ve městě často naráží na skupiny občanů, které se chovají nevhodným způsobem, například se dopouštějí vandalismu či jiných přestupků proti veřejnému pořádku. To vede k pocitu nebezpečí, kteří mladí lidé v Orlové na některých místech často pociťují. Je zapotřebí zmapovat, do jaké míry je tento problém rozšířen a zejména, s jakými lokalitami a s jakými způsoby chování je nejčastěji spojen.

4.4.2 Analýza problému

Příčiny	Problém	Následky
Shlukování skupin nepřizpůsobivých občanů v určitých lokalitách města	Zvýšená kriminalita + vandalismus	Subjektivní pocit nebezpečí

4.4.3 Strom cílů

Opatření	Priorita	Cíl	Strategický cíl
4.1. Zmapování názoru mladých lidí ohledně lokalit a faktorů, z kterých pramení jejich pocit nebezpečí	Zvýšení pocitu bezpečí	Identifikace problematických lokalit, aspektů a faktorů, díky nimž bude moci Městská policie přijmout optimalizační opatření. Pocitová mapa bezpečí.	Učinit z Orlové bezpečnější město, které je i takto vnímáno obyvateli

5. Monitoring a hodnocení

Aby strategický plán splnil svůj účel v podobě zkvalitnění práce s mládeží v Orlové, bude zaveden mechanismus pravidelného hodnocení, v rámci kterého se bude kontrolovat a vyhodnocovat, do jaké míry se podařilo dosáhnout cílů předestřených v tomto dokumentu.

Vyhodnocování naplňování strategického plánu práce s mládeží bude předmětem každoročního Fóra mladých, kde se setká vedení města se zástupci Dětského parlamentu a ostatních neziskových organizací. Výstupem bude zápis, který bude předložen na následujícím jednání zastupitelstva města.

Při kontrolním vyhodnocování bude kladen důraz zejména na míru naplnění opatření 1.1. a 1.2. (Fórum mládeže a setkávání představitelů města a představitelů Dětského parlamentu), dále na opatření 1.3. (pozice koordinátora práce s mládeží a jeho činnost) a opatření 2.1. (šíření pozitivních příběhů o nadaných mladých lidech působících v Orlové).

Díky navázání mezigenerační spolupráce s mládeží lze vytvořit model činností, jež přesně odpovídají na výzvy doby, s jakými se potýká nejen tradičně chápaná škola, ale i veřejný prostor. Malá angažovanost mladých, nihilismus, nízká úroveň sociálních a kulturních kompetencí, radikalizace subkultur či migrace do velkých měst jsou jen některé jevy typické pro dnešní generaci. Základem tohoto modelu činností je vzájemné se učení o sobě navzájem. Mládež učíme rozumět sféře působení úřadů, dospělé zase trendům mladých lidí. Vzájemná shovívavost jedněch k druhým je významným faktorem v obcích, které vytváří podmínky pro zapojení a komunikaci s mládeží.